

Miljøberigelse og velfærd hos slagtekyllinger

Foto: Colourbox.

Slagtekyllinger i Danmark

Der produceres ca. 105 mio. slagtekyllinger pr. år i Danmark. Størstedelen produceres under konventionelle forhold. Derudover produceres der økologiske kyllinger og frilandskyllinger, samt flere nicheprodukter.

Den intensive produktion med hurtigt voksende kyllinger i store flokke kan medføre dyrevelfærdsproblemer.

Miljøberigelse og **øget aktivitet** hos kyllingerne, **reduceret belægningsgrad** samt brug af **langsomt voksende genotyper** kan øge dyrevelfærden.

Dyrevelfærd

Den moderne slagtekylling vokser meget hurtigere end tidligere, og ligger ned ca. 80% af døgnet.

Benproblemer er hyppigt forekommende hos slagtekyllinger grundet dyrenes hurtige tilvækst, høje slutvægt og lave aktivitetsniveau, og er forbundet med smerter hos dyrene og økonomisk tab for producenten.

I en dansk undersøgelse fra 2016-2017 så forskere på forekomsten af **unormal gang** (dvs. gangscore > 0) og **alvorlige gangproblemer** (gangscore > 2) hos hhv. konventionelle og økologiske slagtekyllinger (se tabel). Sværhedsgraden af gangproblemer viste sig at være reduceret i forhold til tidligere undersøgelser, men gangproblemer anses stadig som et af de største velfærdsproblemer i slagtekyllingeproduktionen.

Kontaktvidninger, dvs. hase- og trædepudesvidninger, er et andet velfærdsproblem. Disse tilstande opstår ved vedvarende tryk mod fugtig og ammoniakholdig strøelse. En kylling med benproblemer ligger mere ned, hvorved haserne er mere i kontakt med strøelsen, og dermed øges risikoen for svidninger. Omvendt kan svidninger være årsag til, at en kylling har gangproblemer.

To eksempler på produktionsformer af slagtekyllinger i DK

Krav om plads, tilvækst, adgang til udeareal, foder, dagslys og alder ved slagtning + forekomsten af gangbesvær i de to mest almindelige produktionssystemer i DK:

	Konventionel produktion	Økologisk produktion
Flokstørrelse	20.000 - 50.000	Maks. 4.800
Belægningsgrad (gennemsnit af 3 på hinanden følgende flokke)	Maks. 40 kg pr. kvm (ca. 20 dyr pr. kvm)	Maks. 21 kg pr. kvm (ca. 10 dyr pr. kvm)
Daglig tilvækst	Ca. 60 gram	Maks. 38 gram
Adgang til udeareal	Nej	Ja - min. 4 kvm pr. kylling
Grovfoder	Nej	Ja
Naturligt lys og siddepinde	Nej	Ja
Alder ved slagtning	34 - 37 dage	56 - 63 dage
Forekomst af unormal gang	77,4 %	38,1 %
Forekomst af alvorlig gangbesvær	5,5 %	2,5 %

Miljøberigelse hos slagtekyllinger

Øget kompleksitet

- Halmballer og paneler kan med fordel indsættes i stalden. Halmballer kan bruges som skjul, hævet hvileplads og som fødesøgningsmateriale. Paneler kan bruges som skjul og kan tvinge kyllingerne til mere bevægelse.

Tvungen aktivering

- Øget afstand mellem foder og vand tvinger kyllingerne til at bevæge sig mere. Det fører til bedre bensundhed, uden at tilvækst og foderudnyttelse påvirkes.

Grovfoder

- Tildeling af grovfoder har i undersøgelser vist at have positive effekter på dyrenes adfærd, da det giver beskæftigelse og øget aktivitet.

Platforme

- Adgang til forhøjede hvilepladser, fx platforme, tilfredsstillende kyllingernes behov for at hvile væk fra gulvet, og kan reducere varmestress og trædepudesvidninger, fordi kyllingerne kommer væk fra strøelsen.

Kombineret miljøberigelse

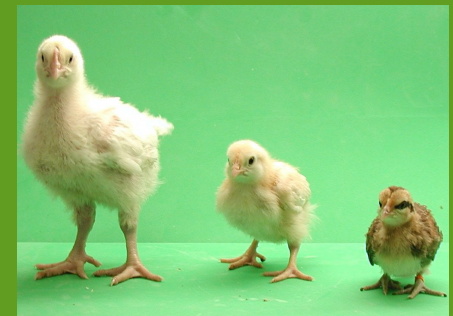
- Ved at kombinere flere former for miljøberigelse, fx ved at tildele grovfoder og give adgang til forhøjede platforme, tilfredsstilles essentielle adfærdsmæssige behov. Evt. negative følger af grovfodertildeling på trædepudesundheden opvejes af forbedret trædepudesundhed pga. adgang til platformene.

Her ses kyllinger fra en undersøgelse, der sammenlignede 8 forskellige typer af miljøberigelse. Det viste sig, at forhøjede platforme var den type berigelse, der blev brugt mest af kyllingerne, og havde positiv effekt på størstedelen af de målte velfærdsmarkører. Det optimale design af platforme og ramper, som skal gøre det let for kyllingerne at komme op, er dog endnu ikke fastlagt. (Kyllingerne med blå spray var fokaldyr i undersøgelsen). Foto: Anja Brinch Riber.

Vidste du at:

- En lavere belægningsgrad kan føre til øget aktivitet, færre gangproblemer, færre kontaktsvidninger og mindre varmestress.
- Adgang til udearealer øger den tilgængelige plads til kyllingerne og kan også fungere som miljøberigelse.
- Verandaer kan potentielt være et alternativ til udearealer i vinterperioden og som miljøberigelse til kyllinger uden udeadgang.
- Brug af langsomt voksende genotyper kan øge effekten af miljøberigelse, da disse kyllinger har et generelt øget aktivitetsniveau.

Avlsarbejde har ændret vækstraten hos moderne fjerkræ, hvilket har givet benproblemer hos slagtekyllinger. Her ses 11 dage gamle kyllinger, hhv. den moderne slagtekylling, æglægger og vildtypen (Red Junglefowl). Den slags avl er ikke altid god for dyrenes velfærd, og benproblemer er et stort velfærdspå problem hos slagtekyllinger. Foto: Björn Forkman.